

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài:

Xu thế toàn cầu hóa diễn ra mạnh mẽ hiện nay làm cho lực lượng sản xuất phát triển. Kéo theo đó là sự phân công lao động quốc tế ngày càng lớn. Trong quá trình vận động, toàn cầu hóa lại trở thành nhân tố thúc đẩy ngược trở lại làm cho quá trình trên phát triển nhanh hơn. Chỉ vài thập kỷ trôi qua, thế giới đã thay đổi nhanh chóng. Không gian và thời gian không còn là rào cản, sự phụ thuộc chặt chẽ giữa các thị trường vốn quốc tế ngày càng mở rộng, hàng loạt các thương vụ sáp nhập, hợp nhất, liên doanh, liên kết theo đó cũng gia tăng. Chính vì lẽ đó, một nhu cầu thực tiễn đặt ra đó là cần phải có một hệ thống kế toán chất lượng cao toàn cầu, một chuẩn mực thống nhất để ghi nhận thông tin tài chính. Nhu cầu này chính là điều kiện để đảm bảo cho các doanh nghiệp, tổ chức trên toàn thế giới áp dụng các nguyên tắc thống nhất trong công tác báo cáo tài chính. Cũng vì nguyên nhân này mà Ủy ban chuẩn mực kế toán quốc tế (IASB) đã chuyển trọng tâm sang xây dựng các chuẩn mực phức tạp hơn, có thể bắt buộc các thị trường vốn trên toàn thế giới phải tôn trọng.

Một hệ thống chuẩn mực kế toán thống nhất chất lượng cao toàn cầu không chỉ gia tăng chất lượng báo cáo tài chính mà còn giảm đi chi phí vốn mà doanh nghiệp phải gánh chịu để lập báo cáo tài chính theo từng GAAP của quốc gia sở tại. Động thái này làm gia tăng niềm tin của nhà đầu tư quốc tế bởi nó gia tăng khả năng so sánh giữa các báo cáo tài chính của những công ty trên các thị trường vốn khác nhau. Với ưu thế rõ nét đó, ngày nay vấn đề đặt ra đối với các quốc gia không chỉ dừng lại ở việc hòa hợp chuẩn mực kế toán quốc tế mà phải là hội tụ với chuẩn mực kế toán quốc tế. Mỗi một quốc gia không ngừng nỗ lực để đạt đến hội tụ, không dừng ở góc độ thống nhất

tiêu chuẩn thông tin tài chính mà còn thể hiện trách nhiệm với xã hội. Đây là xu hướng tất yếu khách quan nhưng con đường đi như thế nào là câu chuyện mà mỗi quốc gia phải tự tạo lập.

Với sự kiện trở thành thành viên chính thức của WTO vào năm 2006, Việt Nam càng không thể đi lệch khỏi xu hướng phát triển tất yếu đó. Để đáp ứng yêu cầu hội nhập cũng như nhu cầu thông tin của các đối tượng sử dụng trong nền kinh tế toàn cầu hóa đòi hỏi hệ thống kế toán Việt Nam cần phải có những bước đi thích hợp hơn. Do đó, tác giả đã lựa chọn đề tài: “**Một số định hướng cho kế toán Việt Nam trong tiến trình hội tụ kế toán quốc tế**” để nghiên cứu như là một yêu cầu do thực tiễn đặt ra đối với khoa học.

2. Mục tiêu, đối tượng và phạm vi nghiên cứu:

Mục tiêu nghiên cứu

Mục tiêu của luận án là nhằm đưa ra một số định hướng cho kế toán Việt Nam trong tiến trình hội tụ kế toán quốc tế.

Đối tượng nghiên cứu

Luận án nghiên cứu một số định hướng cho kế toán Việt Nam trong tiến trình hội tụ kế toán quốc tế trên cơ sở bài học kinh nghiệm của một số quốc gia trên thế giới.

Phạm vi nghiên cứu

Để đáp ứng mục tiêu nêu trên, luận án tập trung nghiên cứu hai vấn đề chính sau đây:

- Phân tích sự hội tụ kế toán quốc tế đang diễn ra hiện nay ở một số quốc gia trên thế giới, điển hình là thông qua các dự án hội tụ: IASB với Hoa Kỳ, IASB với EU, Trung Quốc, Malaysia;

- Phân tích quá trình xây dựng hệ thống chuẩn mực kế toán Việt Nam trong thời gian qua để đưa ra định hướng cho kế toán Việt Nam trong tiến trình hội tụ kế toán quốc tế.

3. Phương pháp nghiên cứu:

- Sử dụng phương pháp duy vật biện chứng chỉ đạo việc nghiên cứu;
- Sử dụng phương pháp quy nạp để nghiên cứu vấn đề lý luận và trình bày quan điểm về các vấn đề liên quan;
- Sử dụng phương pháp thống kê và phân tích để nghiên cứu vấn đề thực tiễn;
- Sử dụng phương pháp tổng hợp để đưa ra đề xuất theo mục tiêu đã định hướng.

4. Những đóng góp của luận án:

Những đóng góp chính của luận án bao gồm:

- Nghiên cứu xu thế hội tụ kế toán quốc tế đang diễn ra trên thế giới hiện nay và rút ra bài học kinh nghiệm cho Việt Nam;
- Đưa ra một số định hướng cho kế toán Việt Nam trong tiến trình hội tụ kế toán quốc tế.

5. Bố cục của luận án:

Luận án gồm 78 trang, 09 phụ lục. Nội dung luận án ngoài phần mở đầu và kết luận, danh mục bảng biểu – sơ đồ, tài liệu tham khảo, bao gồm ba chương:

Chương 1: Hội tụ kế toán quốc tế - xu hướng tất yếu của thời đại ngày nay

Chương 2: Tình hình kế toán doanh nghiệp Việt Nam trong bối cảnh toàn cầu hóa kinh tế hiện nay

Chương 3: Một số định hướng cho kế toán Việt Nam trong tiến trình hội tụ kế toán quốc tế

Kết luận chương 1

Không ai có thể phủ nhận rằng kế toán chính là ngôn ngữ chung trong kinh doanh. Với xu thế toàn cầu hóa như hiện nay và sự phát triển mạnh mẽ của thị trường vốn toàn cầu thì yêu cầu đặt ra chính là các báo cáo tài chính phải được lập trên một cơ sở thống nhất. Do đó, hội tụ kế toán quốc tế là con đường mà bất kỳ quốc gia nào cũng phải thực hiện vì lợi ích của chính mình.

Từ năm 2001, cùng với sự thành lập IASB, trên 100 quốc gia yêu cầu hoặc cho phép sử dụng IASs/IFRSs. Đến năm 2002, liên minh châu Âu thông qua pháp lệnh áp dụng IFRSs cho các công ty niêm yết vào năm 2005. Về phía Hoa Kỳ, FASB và IASB đã đưa ra thỏa thuận lộ trình hội tụ giữa IFRSs và US GAAP. Tiếp theo năm 2003, IASB ban hành chuẩn mực mới đầu tiên – IFRS 1, thì một số quốc gia/vùng lãnh thổ gồm Australia, Hong Kong và New Zealand cam kết áp dụng IFRSs. Tính đến năm 2005, ở châu Âu gần 7.000 công ty niêm yết ở 25 quốc gia chuyển sang IFRSs. Tiến trình hội tụ này vẫn tiếp tục bằng chính nỗ lực của các quốc gia. Cùng với sự phát triển mạnh về kinh tế và tầm ảnh hưởng trên trường quốc tế, Trung Quốc không thể bỏ qua xu hướng này. Quốc gia hơn 1,3 tỷ dân này đã áp dụng các chuẩn mực kế toán về cơ bản tiệm cận với IFRSs. Và đến năm 2007, Brazil, Canada, Chilê, Ấn Độ, Nhật và Hàn Quốc tất cả đều thiết lập khung thời gian để thông qua hoặc hội tụ với IFRSs.

Hội tụ kế toán quốc tế không phải chỉ diễn ra ở các quốc gia phát triển mà đang là xu hướng toàn cầu. Việt Nam cũng không phải là trường hợp ngoại lệ. Vì vậy, cần thiết phải đưa ra định hướng xây dựng hệ thống kế toán quốc gia trong tiến trình hội tụ với kế toán quốc tế. Thông qua cách tiếp cận của các quốc gia, Việt Nam có thể rút ra bài học kinh nghiệm cho mình bởi xu thế hội tụ là tất yếu.

